Sosiaali- ja terveysvaliokunta
Eduskunta

Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle työeläkelakien ja maatalousyrittäjien tapaturma- ja ammattitautilain muuttamista koskevaksi lainsäädännöksi

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta on pyytänyt lausuntoamme otsikon asiassa, minkä johdosta esitämme seuraavaa:

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi työntekijän eläkelakia, yrittäjän eläkelakia, maatalousyrittäjän eläkelakia, merimieseläkelakia, julkisten alojen eläkelakia, Eläketurvakeskuksesta annettua lakia, maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilakia sekä valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta annettua lakia.

Työeläkelakien säännöksiä työeläkeotteen antamisesta muutettaisiin sähköisen työeläkeotteen sekä työeläkejärjestelmän sähköisten asiointipalvelujen käytön edistämiseksi siten, että syksystä 2026 alkaen vuosittain annettava, syntymävuosiluokkakohtaisia eläkeikärajoja koskeva asetus voitaisiin antaa enintään kuukautta nykyisen säännöksen sallimaa myöhemmin.

Eläkelaitoksen työkyvyttömyyseläkkeen rahastointivastuuseen liittyvää ansiorajaa korotettaisiin niin, että se jatkossa rajaisi kaikkein lyhimmät, korkeintaan keskimäärin muutaman kuukauden mittaiset työsuhteet rahastoinnin piiristä pois. Ansiorajan korottamisen tavoitteena on ottaa huomioon työnantajan rajalliset vaikutusmahdollisuudet työntekijöiden työkyvyttömyysriskiin lyhyissä työsuhteissa sekä keventää rahoituksen toimeenpanoa.

MyEL-vakuuttamista koskevia säännöksiä muutettaisiin siten, että apurahansaajalle vahvistettu työtulo voitaisiin tietyin edellytyksin apurahansaajan hakemuksesta tarkistaa kesken vakuutuskauden, kun apurahansaajan työskentelyssä tapahtuu muutoksia.

Eläketurvakeskuksen oikeutta saada tietoja valvontaa varten täydennettäisiin. Tavoitteena on lisätä Eläketurvakeskuksen edellytyksiä valvoa osakeyhtiöiden osakkaiden vakuuttamisvelvollisuutta. Lisäksi säännös Eläketurvakeskuksen oikeudesta saada ja käyttää tietoja tilasto-, tutkimus- ja kehittämistoimintaan uudistettaisiin.

Työeläkelakeihin ehdotetaan tehtäväksi myös eräitä teknisluonteisia muutoksia.

Esitys liittyy valtion vuoden 2024 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2024

Esitys on valmisteltu virkatyönä sosiaali- ja terveysministeriössä. Valmisteluun ovat osallistuneet ETK, Mela, EK, SAK, STTK, Akava ja KT.

Sosiaali- ja terveysministeriö lähetti luonnoksen hallituksen esitykseksi lausunnoille 15 päivänä kesäkuuta 2023. Lausuntoja pyydettiin valtiovarainministeriöltä, muilta esityksen kannalta keskeisiltä viranomaisilta, keskeisiltä työmarkkinajärjestöiltä ja työeläkealan toimijoilta.

Suomen Yrittäjiä ei ole aiemmin asiassa kuultu. Pidämme tätä ongelmallisena ja erikoisena ottaen huomioon että esitetyillä muutoksilla on merkitystä kaikille jäsenillemme, isolle osalle myös työnantajan roolissa. Kiitämme valiokuntaa mahdollisuutta lausua asiassa.

Suomen Yrittäjät pitää esitettyjä muutoksia perusteltuina eikä vastusta niitä.

Kunnioittavasti

Suomen Yrittäjät

Harri Hellstén
työmarkkina-asioiden päällikkö